

**COVID-19 KÜRESEL SALGINININ
HUKUKTAKİ YANSIMALARI**

ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasburg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel: 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57)

Pbx Fax: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr

http://www.yetkin.com.tr

Yayınevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN 978-605-05-0782-9

© Yetkin Yayınları 2021

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayıncılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASIMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 47452

Prof. Dr. Kemal ŞENOCAK
Editör

COVID-19
KÜRESEL SALGINININ
HUKUKTAKİ
YANSIMALARI

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Yayınları-I

Ankara - 2021

ÖNSÖZ

COVID-19 küresel salgınının tüm dünyayı etkisi altına aldığı son bir yıl içinde, toplumsal yaşamın muhtelif alanları, kimisi büyük kimisi küçük, birçok krizle karşı karşıya kalmıştır. Sağlık ve yaşamın korunması, politika ve idari yönetimde sorumlu olanları, normal hayat koşullarında pek düşünülmemeyecek tedbirler almaya sevk etmiştir. Getirilmek zorunda kalınan çok çeşitli sınırlandırmalar, ekonomik, toplumsal, kültürel ve sosyal yaşamı geniş ölçüde durma noktasına getirmiştir. Günlük yaşamın olmazsa olmaz alışkanlıklarından çalışma yaşamının yerleşik kurallarına kadar pek çok husus bu süreçte ya askıya alınmış ya da dönüşüme uğramıştır. Hukuk ise pek tabii ki bu krizin etkisinden uzak kalamamıştır. Salgının etkili olduğu ülkelerin tümünde, özel hukuk ve kamu hukukuna ilişkin daha önce karşılaşılmamış çeşitli sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu sorunların bir bölümü söz konusu ülkelerde benzer yönleriyle gündeme gelirken, bir bölümü ülkelerin hukuk düzenlerindeki farklılıklar nedeniyle çeşitlilik göstermektedir. Bu bakımdan ülkemizde de bir kısmı diğer coğrafyalarla ortak, bir kısmıysa onlardan farklı pek çok hukuki sorun ortaya çıkmıştır. Elinizdeki kitap, Türkiye’de COVID-19 küresel salgını süresince ortaya çıkan hukuki sorunları etraflı bir biçimde ele almak amacıyla hazırlanmıştır. Birçoğu karşılaştırmalı bir perspektifle yazılmış bölümlerden oluşan bu kitapta; kira ilişkilerinden ceza hukuku ve idare hukukuna, iş hukukundan AB hukuku ve mülteci hukukuna, anayasa hukukundan taşıma hukuku ve şirketler hukukuna, iflas hukukundan insan hakları ve hukuk-etik ilişkisine kadar salgın bağlamında yeniden değerlendirilmesi elzem olan pek çok hukuki sorun incelenmektedir. Bu amaçla hazırlanan kitabın temel saiki ise, COVID-19 küresel salgınının hukuki süreçleri oldukça yavaşlattığı bu zor zamanlarda, gerek ağırlıklı olarak uygulamayı ilgilendiren hukuki sorunların çözümüne bir katkı sunmak, gerekse de salgınla baş etmeye çalışırken dahi hukuk üzerine düşünmeyi sürdürülebilir kılmaktır.

Bu vesile ile öncelikle değerli çalışmalarıyla kitaba katkı sağlayan tüm meslektaşlarıma teşekkür etmek istiyorum. Dr. Öğretim Üyesi Bahar Öcal Apaydın, Dr. Ulaş Karadağ, Dr. Volkan Maviş ve Ar. Gör. Hatice Nur Aktaş’a ise kitabın oluşumu aşamasındaki titiz ve özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ederim. Ayrıca çalışmanın basımını gerçekleştiren başta Muharrem Başer olmak üzere, Yetkin Yayınevi’nin tüm çalışanlarına emekleri için teşekkürlerimi sunuyorum. COVID-19 küresel salgını ilk ve yıkıcı etki-

sini sağlık alanında göstermiştir. Buna rağmen büyük bir fedakrlıkla salgınla mücadele eden, bu uğurda hayatını kaybeden **tüm sağlık çalışanlarımıza şükranlarımı sunuyor ve Eskişehir Osmangazi Hukuk Fakültesinin ilk yayını olma niteliğini taşıyan ve bu özelliğiyle özel bir anlamı olan bu akademik çalışmayı onlara ithaf ediyorum.**

Prof. Dr. Kemal şenocak

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
İÇİNDEKİLER	7
COVID-19 SALGINININ İFA ENGELLERİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
<i>Zafer KAHRAMAN</i>	
TÜRK HUKUKU VE ALMAN HUKUKUNDA COVID 19 SALGINININ KONUT VE ÇATILI İŞYERİ KİRALARINDA KİRACININ VE KİRAYA VERENİN BORÇLARINA ETKİSİ.....	39
<i>Nurten İNCE AKMAN</i>	
İNŞAAT SÖZLEŞMELERİNDE COVID-19'A BAĞLI SÜRE UZATIMI.....	163
<i>Öz SEÇER</i>	
COVID-19 KÜRESEL SALGINININ TÜKETİCİ KREDİSİ İLE KONUT FİNANSMANI SÖZLEŞMELERİNDE KREDİ TAKSİTİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ VE TÜKETİCİNİN KORUNMASI BAKIMINDAN ÇÖZÜM ARAYIŞLARI	195
<i>Bahar ÖCAL APAYDIN</i>	
KARŞILAŞTIRMALI HUKUK İŞİĞİNDE COVID-19 PANDEMİSİNİN SOSYAL GÜVENLİK HUKUKUNA ETKİLER.....	249
<i>F. Burcu SAVAŞ KUTSAL</i>	
<i>Yeliz BOZKURT GÜMRÜKÇÜOĞLU</i>	
COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİNDE ÜCRETSİZ İZİN VE KISA ÇALIŞMA UYGULAMALARI	307
<i>F. Burcu SAVAŞ KUTSAL</i>	
<i>Yeliz BOZKURT GÜMRÜKÇÜOĞLU</i>	
<i>Hasan KAYIRGAN</i>	
KARA TAŞIMA HUKUKU AÇISINDAN COVID-19 TEDBİRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	395
<i>Kemal ŞENOCAK</i>	
COVID-19 SALGINININ ŞİRKETLER HUKUKUNA (ANONİM VE LİMİTED ŞİRKETLER İLE KOOPERATİFLERE) ETKİSİ	423
<i>Murat GÜREL</i>	

COVID-19 PANDEMİSİNİN ETKİSİ ALTINDA HUKUK YARGISINDA ELEKTRONİK (SES VE GÖRÜNTÜ NAKLİ YOLUYLA) DURUŞMA (E-DURUŞMA)	459
<i>Barış TORAMAN</i>	
COVID-19 PANDEMİSİ SEBEBİYLE TÜRK İFLAS HUKUKUNDA ALINAN TEDBİRLERE İSVİÇRE HUKUKU İLE KARŞILAŞTIRMALI BİR BAKIŞ	525
<i>İdil TUNCER KAZANCI</i>	
TELİF HUKUKU BOYUTUYLA PANDEMİ SÜRECİNDE ÜNİVERSİTELERDE UZAKTAN EĞİTİM	555
<i>Pelin KARAASLAN</i>	
AVRUPA BİRLİĞİ İÇ PAZAR HUKUKUNUN COVID-19 SALGINI İLE İMTİHANI.....	573
<i>İlke GÖÇMEN</i>	
AB'NİN SALGIN HASTALIKLA MÜCADELE KAPSAMINDAKİ YETKİLERİNE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME: COVID-19 ÖRNEĞİ.....	603
<i>Emriye Özlem ŞEKER</i>	
SCHENGEN SİSTEMİNİN COVID-19 SALGINI İLE İMTİHANI.....	635
<i>Merve AĞZITEMİZ</i>	
COVID 19 SALGINI SÜRECİNİN 1980 TARİHLİ ULUSLARARASI ÇOCUK KAÇIRMANIN HUKUKÎ VEÇHELERİNE DAİR LAHEY SÖZLEŞMESİ'NDEKİ "CİDDİ RİSK" İSTİSNASININ UYGULANMASINA ETKİSİ	667
<i>Kazım Sedat SİRMEN</i>	
TÜRK YABANCILAR HUKUKU VE ULUSLARARASI MÜLTECİ HUKUKU EKSENİNDE COVID 19 KÜRESEL SALGINININ ULUSLARARASI KORUMAYA ERİŞİM ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....	687
<i>Neva Övünç ÖZTÜRK</i>	
İNSAN HAKLARININ SINIR VE SINIRLILIKLARINI PANDEMİ İLE DÜŞÜNMEK: AVRUPA KONSEYİ KORUMA MEKANİZMALARI ÖRNEĞİ.....	785
<i>Elif ÇELİK</i>	
KOVID-19 SALGINI SÜRECİNDE GÜNDEME GELEN ETİK ÇATIŞMALAR VE FELSEFEYLE TEMELLENDİRİLMİŞ İNSAN HAKLARI KURAMININ OLANAKLARI.....	813
<i>Furkan KARARMAZ</i>	

**COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİNDE TOPLANTI VE GÖSTERİ
YÜRÜYÜŞÜ DÜZENLEME HAKKININ KULLANIMI VE
SINIRLANDIRILMASI: KARŞILAŞTIRMALI BİR DEĞERLENDİRME . 863**

Akasya KANSU KARADAĞ

**COVID-19 VE NEOLİBERALİZM KISKACINDA SAĞLIK HAKKI
VE KAMU SAĞLIĞI: TOPLUMSAL EŞİTSİZLİKLER BAKIMINDAN
BİR DEĞERLENDİRME..... 893**

Ulaş KARADAĞ

**COVID 19 GELİŞMELERİ KARŞISINDAZORUNLU AŞI
UYGULAMASI HAKKINDA DEĞERLENDİRMELER..... 953**

Ünsal DÖNMEZ

Gözdenur GÜLLÜ

**İDARİ KOLLUK YETKİSİ KAPSAMINDA FİLYASYON
UYGULAMASI..... 979**

Cemal BAŞAR

**COVID-19 SALGINININ CEZA HUKUKU BAKIMINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ1001**

Volkan MAVİŞ

**COVID-19 SÜRECİNDE MOTORLU ARAÇLARDA 2912 SAYILI
CUMHURBAŞKANI KARARI İLE YAPILAN ÖTV ORANLARI
ARTIŞININ “ÖLÇÜLÜLÜK” VE “MÜLKİYET HAKKI” İLKELERİ
KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ1031**

Murat BATI